

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
РЕГИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО - ПАЗАРДЖИК

4400 гр. Пазарджик, ул. "П. Яворов" № 1, тел/факс 034 446 270, e-mail: riopz@pasat.bg

ОБЩНСКИ КРЪГ НА ОЛИМПИДАТА ПО МАТЕМАТИКА
15. 03.2009г.

XI клас

Зад.1 Сумата от първите десет члена на аритметична прогресия е 140, а произведението на втория и деветия член е 147. Намерете прогресията. (7 точки)

Зад.2 Трапецът ABCD ($AB \parallel CD$, $AB > CD$) е вписан в окръжност с радиус R .

а) Докажете, че ако в трапеца може да се впише окръжност, то малката основа, височината и голямата основа са последователни членове на геометрична прогресия.

б) Намерете малката основа, бедрото и лицето на трапеца, ако голямата основа AB служи за диаметър на описаната окръжност и $\angle ACD = \alpha$. (7 точки)

Зад.3 Геометричната прогресия $a_1, a_2, a_3, \dots, a_n, \dots$ е с положителни членове и частно q , а аритметичната прогресия $b_1, b_2, b_3, \dots, b_n, \dots$ е растяща с разлика d . При какво условие уравненията $b_1 + \log_{\sqrt[q]{y}} a_n = b_n + \log_{\sqrt[q]{y}} a_1$ и $x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{4} - \frac{x^4}{8} + \dots + (-1)^{n-1} \cdot \frac{x^n}{2^{n-1}} + \dots = \frac{1}{2}$ ще бъдат еквивалентни? (7 точки)

Време за работа - 4 часа.

Желаем Ви успех!

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
РЕГИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО - ПАЗАРДЖИК

4400 гр. Пазарджик, ул. "П. Яворов" № 1, тел/факс 034 446 270, e-mail: riopz@pasat.bg

ОБЩНСКИ КРЪГ НА ОЛИМПИАДАТА ПО МАТЕМАТИКА
15. 03.2009г.

Указание за проверка

XI клас

Зад.1 Съгласно условието на задачата
$$\begin{cases} 2a_1 + 9d = 28 \\ (a_1 + d)(a_1 + 8d) = 147 \end{cases} \quad \text{(2 точки),}$$

откъдето
$$\left(\frac{28-7d}{2}\right)\left(\frac{28+7d}{2}\right) = 147 \quad \text{(1 точка)} \Rightarrow d = \pm 2 \quad \text{(2 точки)}$$

$\Rightarrow a_1 = 5$ или $a_1 = 23$ **(2 точки)**. Прогресията е 5,7,9,... или 23,21,19,.....

Зад.2

а) Щом трапецът е вписан в окръжността, то той е равнобедрен, т.е. $BC=AD$ **(1 точка)**. Ако трапецът е описан около окръжност, то $AB+CD=BC+AD=2AD$ **(1 точка)**. Ако DH е

височината на трапеца, то $DH^2 = AD^2 - AH^2 = \left(\frac{AB+CD}{2}\right)^2 - \left(\frac{AB-CD}{2}\right)^2 = AB \cdot CD$, с

което твърдението е доказано **(1 точка)**.

б) Тъй като $\angle ACD = \alpha$, то

$$\widehat{AD} = \widehat{BC} = 2\alpha \Rightarrow \widehat{CD} = 180^\circ - 4\alpha \Rightarrow \angle DAC = 90^\circ - 2\alpha \quad \text{(1 точка).}$$

От синусова теорема намираме

$$CD = 2R \sin(90^\circ - 2\alpha) = 2R \cos 2\alpha \quad \text{и} \quad AD = 2R \sin \alpha \quad \text{(1 точка).}$$

$$\Rightarrow DH^2 = AD^2 - \left(\frac{AB-CD}{2}\right)^2 = 4R^2 \sin^2 \alpha - R^2(1 - \cos 2\alpha)^2 = 4R^2 \sin^2 \alpha - 4R^2 \sin^4 \alpha = R^2 \sin^2 2\alpha$$

$$\Rightarrow DH = R \sin 2\alpha \quad \text{(1 точка)}$$

$$\Rightarrow S_{ABCD} = \frac{(AB+CD) \cdot DH}{2} = 2R^2 \cos^2 \alpha \sin 2\alpha \quad \text{(1 точка).}$$

Зад.3

Уравнението (1) $b_1 + \log_{\sqrt[d]{y}} a_n = b_n + \log_{\sqrt[d]{y}} a_1$

има смисъл при $y > 0$, $y \neq 1$, $d \geq 2$, d – естествено число **(1 точка)**.
Извършваме преобразувания и получаваме

$$b_1 + \log_{\sqrt[d]{y}} a_n = b_n + \log_{\sqrt[d]{y}} a_1 \Leftrightarrow \log_{\sqrt[d]{y}} \frac{a_n}{a_1} = b_n - b_1 \Leftrightarrow$$

$$(\sqrt[d]{y})^{b_n - b_1} = \frac{a_n}{a_1} \Leftrightarrow y = \left(\frac{a_n}{a_1}\right)^{\frac{d}{b_n - b_1}} = \left(\frac{a_1 q^{n-1}}{a_1}\right)^{\frac{d}{b_1 + (n-1)d - b_1}} = q^{\frac{(n-1)d}{(n-1)d}} = q \quad \text{(1 точка).}$$

Тъй като $q > 0$ и $q \neq 1$, то $y = q$ е единственото решение на уравнението **(1 точка)**.

Лявата страна на уравнението (2) $x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{4} - \frac{x^4}{8} + \dots + (-1)^{n-1} \cdot \frac{x^n}{2^{n-1}} + \dots = \frac{1}{2}$ е
сума на безкрайната геометрична прогресия $x, -\frac{x^2}{2}, \frac{x^3}{4}, -\frac{x^4}{8}, \dots, (-1)^{n-1} \cdot \frac{x^n}{2^{n-1}}, \dots$ с първи

член x и частно $\frac{-x^2}{x} = -\frac{x}{2}$ **(1 точка)**.

Ако $\left| -\frac{x}{2} \right| < 1 \Leftrightarrow |x| < 2 \Leftrightarrow x \in (-2; 2)$, то сумата $S = \frac{x}{1 - (-\frac{x}{2})}$ **(1 точка)**.

Уравнението $x - \frac{x^2}{2} + \frac{x^3}{4} - \frac{x^4}{8} + \dots + (-1)^{n-1} \cdot \frac{x^n}{2^{n-1}} + \dots = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \frac{2x}{2+x} = \frac{1}{2} \Rightarrow x = \frac{2}{3} \in (-2; 2)$ **(1 точка)**.

Следователно уравненията (1) и (2) ще бъдат еквивалентни, ако $q = \frac{2}{3}$ **(1 точка)**.